

TAKBEMESTING

door J. H. JAGER GERLINGS

Door de „Dauerwald” beweging en het boschbedrijf van Freiherr von Kalitz op zijn landgoed Bärenthoren heeft het vraagstuk der takbemesting terecht eene groote belangstelling gekregen.

Zooals bekend, vormt het laten liggen bij de dunningen en de dunningsgewijze vellingen van het takhout der geogoste boomen in den opstand naast vele andere, een van de maatregelen, die von Kalitz toepast om den armen boschgrond op zijn landgoed tot grootere vruchtbaarheid te brengen.

De werking van de takbemesting is, zooals we weten, zoowel chemisch als physisch-biologisch.

De takken en twijgen vormen met het loof het mineraalrijkste gedeelte van den boom en de daarin vastgelegde mineralen, die uit de diepere bodemlagen afkomstig zijn, verbeteren bij de vertering van het takhout in het bosch de chemische samenstelling van de in onze bosschen helaas maar al te vaak door uitlooting verarmde bovenlagen van den grond. Naast deze chemische werking oefenen de in den opstand liggende takken een grooten invloed uit op den natuurkundigen toestand van den bodem en, in verband hiermede, op de macro- en microfauna daarin.

De takken breken de langs den bodem strijkende luchtstroomen. Als de luchtlaag vlak boven den bodem in rust is, kenmerkt zij zich door bijzondere eigenschappen, zooals hooger koolzuurgehalte, regelmatige en grootere luchtvochtigheid, regelmatige temperatuur; eigenschappen, die bevorderlijk zijn zoowel voor de ontwikkeling van een flora en fauna, welke gunstig is voor de humificatie van het strooisel als wel rechtstreeks voor die humificatie zelf.

Bovendien komt de bodem op de plekken waar takhout ligt, in een halfschaduwtoestand, terwijl die takken een lossen bouw van het strooisel mogelijk maken.

Nu kan men 2 soorten van takbemesting onderscheiden en wel behalve het laten liggen in den opstand van het takhout bij de dunningen, ook het daarin brengen van takhout van elders. Dit laatste vindt vooral toepassing — en gewoonlijk met veel succes — bij jonge cultures, die moeite hebben den groei te vatten.

De eerste werkwijze wordt in Duitschland algemeen met den naam van „Reisigdeckung” aangeduid; een naam, die aldaar sedert de publicaties van Dr. Möller over Dauerwaldwirtschaft algemeen burgerrecht heeft verkregen. Aangezien het inbrengen in een opstand van tak- en rijshout van elders geheel iets anders is, dan het eenvoudig „laten liggen” van de takken bij den oogst, wil men in Duitschland dit laatste met een anderen naam aanduiden en wel met „Reisigpackung”.

een naam, waarin het meer intensieve van dezen maatregel tevens tot uiting zou komen. Ongetwijfeld is hiervoor veel te zeggen.

Alle lezers zullen het wel met mij eens zijn, dat het hoog noodig is, dat ook wij trachten voor het gebruiken van takhout voor bovenstaande doeleinden in den boschbouw goede benamingen te vinden.

Zoowel bij het laten liggen bij de dunningen van takhout in den opstand, als bij het brengen van takhout b.v. in jonge cultures, spreekt men bij ons gewoonlijk over „takbemesting”. Evenwel hoort men den eerstbedoelden maatregel helaas ook soms aanduiden als „Bärenthoren”, waarbij de naam van het landgoed van von Kalitz als werkwoord wordt gebruikt om aan te duiden, dat bij de dunning het tak- en rijshout in den opstand zijn of zullen blijven liggen. Kan men het afgrijselijker denken?

Nu past het woord „takbemesting” m.i. volstrekt niet, als men bij de dunningen het takhout in den opstand laat liggen. Bij bemesting denken we immers steeds aan een handeling, waarbij iets op het terrein wordt gebruikt, dat er vroeger niet aanwezig was. Bovendien denkt men daarbij vooral aan eene chemische verrijking van den bodem, hetgeen bij het laten liggen van takhout, zooals wij hierboven zagen, volstrekt niet in de eerste plaats het geval is. Het woord „takbemesting” zou volgens mijne meening desnoods wel gebruikt kunnen worden bij het brengen in een opstand van tak- en rijshout van elders. Het bezwaar, dat de werking van het takhout ook in dat geval niet in de eerste plaats „bemestend” is, maar physisch, is hier geringer. Beter acht ik het echter om in dit geval te spreken van „takbedekking”.

Ik zou het laten liggen van takhout in den opstand eenvoudig als zoodanig willen omschrijven, zonder te trachten er één woord voor te vinden, dat de handeling uitdrukt, omdat ik vrees, dat er geen juist woord voor te vinden is. Men kan immers zeer goed zeggen: „bij de dunning van dezen opstand is (of zal) het takhout blijven liggen”, in plaats van: „bij de dunning zal takbemesting plaats hebben” of het afgrijselijke: „deze opstand is gebärenthord, of zal gebärenthord worden”.

Zeist, Juni 1929.